

Verklaring van de naam Tungelroy

Uit het archief van Deken Willem Moonen (1886-1976)

1. De Romeinen veroveren onze streken tussen de jaren 62 tot 57 voor Christus onder aanvoering van Julius Caesar. Niet alleen deze streek, maar geheel Galië, dat wil zeggen Frankrijk, België, Nederland en Duitsland tot aan de Rijn. Kort daarna trok Caesar met zijn leger naar Rome terug, waar hij triomfantelijk werd ingehuldigd.

Maar 4 jaar later in 53 voor Christus, stonden enige volken slimmer op tegen de Romeinen: de Eburonen met hun vorst Ambiorix, de Bataven en de Tungri, die zich aaneesloten onder hun opperbevelhebber Ambiorix. Nu kwam Caesar met een groot leger uit Rome terug en versloeg de opstandelingen totaal.

standbeeld van Ambiorix in Tongeren

De overlevenden vluchtten naar alle landen. Ambiorix met zijn soldaten over de Rijn, de Bataven naar de Betuwe, de Uliërs naar Zuid-Limburg met name naar Ubachsberg en Ubach over Worms (Ubach is van Uliërs), de Tungri naar Waterschei. Wat dit laatste betreft vind ik een bewijs van wat ik in 't vervolg zal nog zal zeggen in de nu nog bestaande dorpsnamen: Tongerlo (bij Kinrooi), Tongerlo (bij Diest) Tungelroij (bij Weert) en Tongelre (bij Eindhoven). Zoiets komt nog in België, noch in Nederland of elders voor.

2. De Waterschei

Paralel met de Maas ligt ten Noorden van Tongeren een hoge heuvelrug, die loopt tot bij Eindhoven. Die heuvelrug heet Waterschei. Deze was ten tijde van de vlucht van de Tungri begroeid met bossen en ondoordringbaar kreupelhout. Daarom woonde er geen mens. Wel was het een eldorado voor klein en groot wild, zoals hazen, konijnen, herten, vossen, wolven en zelfs beren (denk aan Beersel). Aan beide zijden ontsprongen veel beken en beekjes, vooral aan de westkant. De beken aan de oostkant stroomden naar de Maas, die aan de westkant naar de Schelde. Vandaar de naam Waterschei. Thans heet een dorp bij Genk ook Waterschei. Door het ? van de beken ontstond vooral aan de westkant veel poelen, moerassen, pelen en broeken, waarin vette vis zat. Omdat er niemand woonde, lieten de Romeinen die bergrug links liggen.

Welnu, naar die bergrug moeten de verslagen Tungri gevlucht zijn, want de veldslag was geleverd in en om Tongeren. Ze hadden geen andere uitweg. De andere stammen konden vluchten naar hun eigen woonplaats. De Tungri konden daar voorlopig leven van de jacht en de visvangst en vonden er hout genoeg om hutten te bouwen. Ze begonnen bossen te "rooien". Zo ontstonden de zogenaamde Tungri dorpen. De achtervoegsels "rooj" en "lo" ontstonden eerst later. Door overlevering wist men dat deze dorpen door de Tungri "gerooid" waren.

3. Tungalroy

Op de plaats waar nu Tungalroy ligt, woonden de Tungri in de zogenaamde Wel of Wallen, een hoge zandrug, die in die dagen, 20 eeuwen geleden, veel hoger moeten zijn geweest. Zo een zandrug wordt altijd lager door de Westenwind en als er veel over gelopen wordt. Zo werd het Teurkesveld, dat vroeger vruchtbaar geweest moet zijn, gedeeltelijk onder zand bedolven: als men een halve meter graaft, komt men in moeras terecht. Op de zandrug moeten de Tungri en houten torentje hebben gebouwd, een Teurke, als observatie of uitkijkpost, waar men bij naderend onraad vuursignalen kon geven aan de stamgenoten in de buurt.

Aan de oostkant van die berg bouwden de Tungri hun hutten, beschermd tegen de westenwind. In de naam Tungalroy (Tungri-roy) is de naam Tungri het best benoemd.

De plaats die nu Teurke heet en door de Tungri goed gekozen. Tungalroy was toenertijd behalve het Teurkesveld en het Molenveld zeer moerassig. Het was verder omringd door pelen, broeken en vennen zoals: 't Wijfelterbroek, de Spekke, 't Kwaoj gaat, de Moeselerpeel, de Dickerpeel, Wisbroek, Vossevin, Kavverpeel, Bolepeel, Roy en broek en Beeselerbroek.

Ter bevestiging dat het Teurke het eerst bewoond is geweest kan het volgende dienen:

20 jaar geleden lagen op 't Teurke 10 boerderijen en heel kort bij elkaar rondom een "koel" terwijl vanaf het Teurke tot aan de Kastertbrug (ongeveer 3 kilometer) langs de hoofdweg van Tungalroy ook maar 10 boerderijen lagen ver van elkaar af, terwijl 't Teurke in plaats van een uithoek een centrum vormde. Ook lag de eerste kerke in Tungalroy niet in het midden, maar bij 't Teurke.

Tungalroy is dus ontstaan achter de zandruggen van de Wel.